

Radionica - Uvod u okvir za modeliranje Klima-Zemlja-Energija-Voda (CLEW) i njegova upotreba u procjeni Neksus-a u slivu rijeke Drine

8. jul 2021., 9:30–13:00 (CET)

9. jul 2021., 9:30–12:30 (CET) - samo za pozvane eksperte

Održava se na Zoom platformi

Adresa za povezivanje:

<https://us02web.zoom.us/meeting/register/tZMpD0CsRj0sE9CnrCQqaPMEJYE7yCVXWQYI>

U okviru projekta

„Promovisanje održivog upravljanja prirodnim resursima u jugoistočnoj Evropi, korišćenjem Neksus pristupa“

*finansirano od Austrijske razvojne agencije (ADA),
operativna jedinica Austrijske razvojne saradnje,*

sprovodi Globalno partnerstvo za vode Mediterana (GWP-Med)
u partnerstvu sa Ekonomskom komisijom Ujedinjenih nacija za Evropu (UNECE)

Biće dostupno simultano prevođenje između engleskog i lokalnih jezika

Koncept

Okvir Klima-Zemlja-Energija-Voda (CLEW) predstavlja alat za modeliranje kvantitativne analize Neksusa između biofizičkih sistema klime, zemljišta (uključujući poljoprivredu), energije i vode. Razvili su ga u protekloj deceniji Međunarodna agencija za atomsku energiju (IAEA), Odeljenje Ujedinjenih nacija za ekonomska i socijalna pitanja (UNDESA), Ekonomska komisija Ujedinjenih nacija za Evropu (UNECE), Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), KTH i mnogi drugi partneri. U velikoj mjeri je korišćen za podršku dizajniranju nacionalnih i regionalnih međusektorskih paketa politika za prilagođavanje i ublažavanje klimatskih promjena. U okviru Procjene povezanosti sliva rijeke Drine, komponenta okvira CLEW-a koja se fokusira na energiju i vodu trenutno se koristi za kvantifikovanje koristi prekogranične saradnje u upravljanju kaskadnim hidroenergetskim sistemima pod nekoliko uslova. Ovi uslovi uključuju, na primjer, promjenu klime i razvoj ne-hidro obnovljive energije.

Ova radionica je adresirana na stručnjake i službenike iz institucija koje su povezane sa energetikom (ministarstva, usluge, operateri prenosnog sistema, regulatorne agencije, itd.) ili vlastima vezanim za vodne slivove iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore ili Srbije, sa interesom ili angažmanom u analizama modeliranja. Poželjno je da učesnici imaju osnovno znanje o povezanosti voda-energija-hrana-ekosistem i s tim povezanim procjenama za sliv rijeke Drine.

Opšti cilj radionice je da učesnike upozna sa okvirom CLEW-a. Učesnici će steći osnovno znanje o okviru i njegovoj primjeni u cijelom svijetu, kao i praktična iskustva o njegovoj upotrebi, u kontekstu procjene nekusa povezanosti sliva rijeke Drine.

Radionica je strukturisana u dva dana. Prvi dan namijenjen je širokoj publici. Učesnici će dobiti uvod u postojeće metodologije procjene Neksusa-a i CLEW-a. Zatim će razgovarati o trenutnim i potencijalnim izazovima vodne i energetske povezanosti u slivu rijeke Drine i procijeniti kvalitet rada na modeliranju koji se sprovodi sa CLEW u okviru procjene nekusa na slivu rijeke Drine. Za najbolju interakciju sa moderatorima tokom grupnog rada i za najbolje rezultate, optimalan broj je od 30-35 učesnika.

Drugi dan namijenjen je ograničenom broju stručnjaka (najviše 15 kako bi se moderatorima omogućilo da prate svakog učesnika pojedinačno) sa osnovnim iskustvom u modeliranju i zainteresovanošću za produbljivanje tog iskustva, koje će identifikovati njihove institucije. Učesnici će se voditi u stvaranju jednostavnog modela sa CLEW okvirom (fokusirajući se samo na sektor električne energije, radi jednostavnosti) i kretaće se kroz strukturu modela elektroenergetskog sistema Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Republike Srbije, stvorenog u okviru Neksusa procjene sliva rijeke Drine.

Format: Radionica će se održati putem Zoom platforme. Link do sastanka je <https://us02web.zoom.us/meeting/register/tZMpdOCsrj0sE9CnrCQqaPMEJYE7yCVXWQYI>.

Link za drugi dan radionice biće podjeljen sa odabranim ekspertima.

Simultani prevod sa / na engleski jezik biće dostupan.

N.B. Nije potrebna instalacija softvera.

Agenda

Dan 1 – 8. jul 2021.

- 9:30 Dobrodošlica i uvod (gospodin Tassos Krommidas, viši programski službenik, GWP-Med, gospodin Francesco Gardumi, KTH Kraljevski tehnološki institut)
- 9:45 Uvod u Nexus metodologije procjene i CLEW (Francesco Gardumi, KTH Kraljevski tehnološki institut)
- 10:30 Pauza
- 10:45 Moderirana diskusija o trenutnim i potencijalnim pitanjima klimatsko-vodno-energetskih veza u slivu rijeke Drine (svi, gospodin Francesco Gardumi, KTH Kraljevski institut za tehnologiju)
- 11:30 Prezentacija vodno-energetskog modela sliva rijeke Drine i priobalnih zemalja - ključne karakteristike i pretpostavke (gospodin Emir Fejzić, KTH Kraljevski tehnološki institut, TBC)
- 12:00 Grupni rad: diskusija (vođena od strane predavača iz KTH) o scenarijima, odabranim rezultatima i metodološkim aspektima u vodno-energetskom modelu sliva rijeke Drine (svi)
- 13:00 KRAJ PRVOG DANA

Dan 2 – 9. jul 2021.

- 9:30 Dobrodošlica i rekapitulacija prvog dana (gospodin Francesco Gardumi, KTH Kraljevski institut za tehnologiju)
- 9:45 Moderirana vježba: Stvaranje jednostavnog modela sistema električne energije sa softverom otvorenog koda za modeliranje energetskih sistema (OSeMOSYS)
- 10:45 Pauza
- 11:00 Moderirana vježba: pokretanje modela izgrađenog u prethodnoj sesiji i njegovo modifikovanje pomoću jupiter bilježnice
- 11:45 GitHub i prenos modela: Detalji o vodno-energetskom modelu sliva rijeke Drine i priobalnih zemalja - kako izgleda, kako funkcioniše, kako se koristi i pokreće pomoću jupiter bilježnice (gospodin Emir Fejzić, KTH Kraljevski institut za tehnologiju)
- 12:30 KRAJ DRUGOG DANA